

Proces-verbal
al ședinței Comitetului de coordonare pentru guvernare deschisă
02 aprilie 2026 (online)

La ședință au participat:

Membrii Comitetului:

1. Diana Enachi	Coordonator proiect, IDIS „Viitorul”
2. Dan Rotaru	Secretar de Stat al Guvernului
3. Nicolae Panfil	Director de program, Asociația Promo-LEX
4. Viorel Rusu	Expert juridic, Congresul Autorităților Locale din Moldova
5. Maria Covalciuc	Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă
6. Rodica Frecăuțanu	AO Caroma Nord
7. Andrei Prisăcar	Director adjunct Agenția de Guvernare Electronică

Sunt întrunite condițiile de cvorum pentru desfășurarea ședinței deliberative.

Secretariatul Comitetului

1. Natalia Postică	Cancelaria de Stat
2. Daniela Știrbu	Cancelaria de Stat

Invitați la ședință

1. Veronica Crețu	Envoy Open Government Partnership (OGP)
2. Lilia Pascal	Cancelaria de Stat

Agenda ședinței:

1. Examinarea rezultatelor concursului de selectare a membrilor din partea societății civile în noua componență a Comitetului.
2. Observații și puncte de vedere în raport cu procedura aplicată, corectitudinea și integritatea procedurii de vot
3. Experițe existente pentru desfășurarea unor astfel de concursuri
4. Opțiuni de decizii și pași următori

I. Examinarea rezultatelor concursului de selectare a membrilor din partea societății civile în noua componență a Comitetului.

Secretariatul Comitetului de coordonare a prezentat în detaliu evoluția procesului de selectare, oferind atât contextul istoric, cât și descrierea etapelor parcurse în anul curent.

În ceea ce privește contextul anterior, s-a menționat că, în anul 2023, la momentul preluării de către Direcția drepturile omului și cooperarea cu societatea civilă din cadrul Cancelariei de Stat a responsabilităților privind agenda de guvernare deschisă, Comitetul nu era funcțional. În aceste condiții, a fost inițiat un proces de reactivare, prin contactarea membrilor anteriori și organizarea unei ședințe de relansare. Atunci s-a decis menținerea unei componențe de zece membri, inclusiv delegarea unui reprezentant din componența anterioară și solicitarea desemnării unor membri prin intermediul Platformei Naționale a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic.

Cu referință la procedura aplicată în acest an, a fost menționat că în conformitate cu calendarul prezentat în ședința extinsă din 12 februarie curent (de încheiere a celui de al 5-lea Plan de acțiuni pentru guvernare deschisă), la data de 17 februarie a fost anunțată inițierea celui de-al 6-lea Plan de acțiuni în domeniul guvernării deschise, precum și selectarea reprezentanților societății civile în Comitetul de coordonare. Tot atunci a fost anunțat că Lista candidaților admiși pentru etapa de vot va fi publicată la data de 3 martie 2026 pe pagina web a Cancelariei de Stat și pe platforma e-Democrație, iar în perioada 3-20 martie 2026, urmând să se desfășoare procedura de vot pentru susținerea candidaturilor propuse.

Pentru înscriere, candidații au transmis la adresa cancelaria@gov.md o scrisoare de intenție și CV-ul candidatului (persoană fizică) sau, după caz, raportul de activitate al organizației, însoțit de CV-ul reprezentantului propus.

În anunțul publicat au fost anunțate criteriile de eligibilitate și aspecte ce țin de profilul candidatului, similare celor aplicate în anul 2023, cu ajustări care să corespundă unei selecții mai diversificate.

Printre criteriile de eligibilitate au fost menționate:

- să demonstreze experiență relevantă în promovarea principiilor guvernării deschise;
- să poată reprezenta opiniile și interesele societății civile în relația cu autoritățile publice;
- să respecte principiile dialogului constructiv și să nu promoveze discurs instigator la ură;
- să își asume participarea activă și responsabilă în cadrul Comitetului.

Termenul-limită pentru depunerea dosarelor a fost 2 martie 2026.

Până la data de 2 martie au fost depuse 15 candidaturi cu diverse profiluri. Reieșind din criteriile anunțate, urmare evaluării intermediare, 3 dosare au fost calificate parțial conforme. Au fost admise totuși toate candidaturile, urmând elementele cheie de luat în considerare la înființarea unui Multistakeholder Forum (MSF), menționate în ultima ediție a OGP National Handbook (2025), or în stabilirea componenței sale finale, trebuie să se țină seama de următoarele aspecte:

Echilibru. MSF trebuie să se asigure că niciun grup de interese, nici guvernul, nici societatea civilă nu sunt supra-reprezentate sau sub-reprezentate. În consultare cu societatea civilă, punctul de contact al guvernului definește și coordonează participarea altor actori guvernamentali și părți interesate în cadrul MSF.

Incluziune. MSF ar trebui să includă în mod proactiv reprezentanți ai unor grupuri precum femeile, tinerii, persoanele în vârstă, persoanele cu dizabilități, comunitățile LGBTQIA+ și indigene sau alte grupuri istoric subreprezentate. Aceste grupuri au adesea nevoi sau perspective diferite, decisive în conturarea reformelor guvernamentale propuse.

Diversitate. MSF ar trebui să reprezinte un ansamblu divers de părți interesate, interese și domenii de politică. Realizarea unei evaluări a diversității poate ajuta la identificarea grupurilor sau a intereselor care au sau nu au acces sau influență asupra MSF.

La 3 martie a fost plasată pe e-Democrație Lista persoanelor candidate, cu o scurtă descriere a fiecăruia, relevantă experienței și competențelor în guvernare deschisă.

Deja la plasarea sondajului au fost identificate mai multe limitări pe care le are Platforma e-Democrație. Totodată, din start s-a renunțat la votul prin semnătură electronică pentru a nu limita accesul la procedură.

Cel mai mare flux de voturi a fost înregistrat în primele zile, ulterior dinamica a scăzut esențial.

După cum se poate vedea și din datele făcute public, pentru mai mulți candidați au fost înregistrate serii de voturi consecutive. Totodată, ținând cont de faptul că votul a fost anonim, iar careva date de identificare nu au fost colectate, nu poate fi conchis cu certitudine că toate seriile de voturi au fost intenționate de a favoriza în exces candidatul votat, deci aceste date nu pot fi prelucrate astfel încât să prezinte intenția reală exprimată prin vot.

În același timp, în spațiul public au fost expuse deschis informații privind voturile multiple pentru anumiți candidați.

În acest context, suspiciunile de viciere a rezultatelor finale ale votului se consideră suficient fondate, fapt care a determinat convocarea ședinței Comitetului de coordonare pentru examinarea situației create și luarea deciziilor privind rezultatele procedurii desfășurate.

II. Îngrijorări semnalate privind procedura aplicată, corectitudinea și integritatea procedurii de vot

Membrii Comitetului au intervenit fiecare în parte, fiind exprimate diverse opinii pe marginea celor constatate, au exprimat o serie de puncte de vedere, reflectând o abordare constructivă și orientată spre identificarea celor mai potrivite soluții.

A fost menționat faptul că procesul prezentat reflectă în mare parte elemente deja discutate și agreate anterior, însă problema centrală este modul în care a fost organizată procedura de vot.

Se constată că procesul a fost afectat de limitări tehnice care au compromis corectitudinea acestuia. Totodată au fost evidențiate două aspecte principale ale procesului de selecție:

1. **Lipsa unei etape clare de verificare a eligibilității** – chiar dacă criteriile au existat, acestea nu au fost aplicate printr-o evaluare formală înainte de vot;
2. **Problema votului multiplu** – au fost relatate experiențe proprii de accesare a platformei, unde a fost constatat că este posibil să se voteze de mai multe ori și pentru mai mulți candidați, ceea ce ridică semne de întrebare privind integritatea procesului.

Indiferent de intențiile inițiale, un proces de vot trebuie să respecte reguli minime de corectitudine și că, în forma actuală, rezultatele nu pot fi considerate valide din această perspectivă.

O altă opinie exprimată a fost că în spațiul public a existat inclusiv o percepție privind posibilitatea votului multiplu, fapt care a influențat încrederea în proces.

A fost remarcat că alegerea unui instrument de tip sondaj anonim a permis apariția acestor situații, iar lipsa unor reguli clare privind organizarea alegerilor constituie o lacună importantă.

În același timp, a fost atrasă atenția asupra necesității de a evita concluzii automate privind natura voturilor (ex. voturi false), menționându-se că unele voturi pot proveni și din mobilizarea legitimă a susținătorilor.

Totodată, a fost subliniată importanța introducerii unor reguli clare în regulamentul Comitetului privind procedurile de selecție, pentru a evita situații similare în viitor.

O analiză a situației din perspectivă tehnică, confirmă că utilizarea unui mecanism de vot neautenticat generează, în mod inevitabil, riscuri de vot multiplu.

În cazul unui sondaj anonim, nu este posibilă identificarea exactă a votanților sau corectarea ulterioară a rezultatelor, chiar dacă ar exista tentative de analiză tehnică (de exemplu, pe baza adreselor IP).

Pentru a asigura integritatea procesului, ar fi fost necesar un mecanism de vot bazat pe identificare, chiar dacă acesta ar fi limitat participarea într-o anumită măsură.

O altă opinie expusă de membrii Comitetului ține de o abordare orientată spre decizie, iar în cazul în care se constată existența unor deficiențe, procesul ar trebui anulat și reluat în condiții îmbunătățite.

Totodată a fost subliniat faptul că este important ca orice decizie să fie fundamentată și să conducă la un proces mai robust, care să asigure exprimarea unică a votului.

O îngrijorare aparte a fost menționată observarea anumitor discrepanțe între profilul unor candidați și nivelul de promovare sau rezultatele obținute.

A fost menționată necesitatea asumării responsabilității instituționale de a asigura că rezultatele reflectă voința reală a participanților, fiind evidențiate mai multe opțiuni posibile (anularea votului, reluarea

procesului, ajustarea procedurii). Deși intenția utilizării platformei a fost una pozitivă (pilotarea unor mecanisme participative), rezultatul nu reflectă pe deplin principiul meritocratic.

Discuțiile au evidențiat o convergență de opinii asupra faptului că:

- procesul a avut limitări tehnice semnificative;
- nu este posibilă corectarea acestuia în forma actuală;
- este necesară identificarea unei soluții care să asigure credibilitatea procesului și continuitatea activității Comitetului.

În context, membrii Comitetului au convenit asupra necesității adoptării unei decizii comune și a îmbunătățirii cadrului procedural pentru viitor.

III. Experiențe existente pentru astfel de procese de selecție

Dna Veronica Crețu, Envoy al Open Government Partnership (OGP), membru al Comitetului de coordonare național în mai multe iterații, începând de la aderarea Republicii Moldova la această platformă globală, ex-membră a Comitetului de coordonare al OGP global, a prezentat procesul de selectare din perspectiva OGP. A adus exemple a proceselor și procedurilor aplicate la selectarea membrilor din partea societății civile în forurile de coordonare ale OGP.

Astfel, în cadrul OGP, procesele de selecție a membrilor în structuri de tip comitet de coordonare sunt considerate esențiale pentru credibilitatea întregului mecanism. Nu este doar o chestiune administrativă, aceasta reprezintă de fapt un subiect de încredere și legitimitate.

În intervenția sa, doamna Veronica Crețu a făcut referire la practicile aplicate în cadrul OGP, subliniind că modul de selectare a reprezentanților societății civile în structuri precum Steering Committee sau forumuri naționale echivalente reprezintă un element esențial pentru credibilitatea întregului mecanism de guvernare deschisă.

Aceasta a menționat că, la nivel internațional, nu există un model unic de selecție, însă toate abordările utilizate respectă un set comun de principii și standarde. În funcție de contextul național, statele aplică diferite mecanisme de selectare, adaptate nivelului de dezvoltare instituțională și specificului societății civile.

Printre modelele frecvent întâlnite, a evidențiat:

- autoselecția în cadrul societății civile, unde organizațiile sau actorii relevanți își desemnează reprezentanții prin procese interne sau prin mecanisme colective (de exemplu, platforme sau rețele ale societății civile);
- procese deschise de vot, în care actorii societății civile votează direct candidații, în baza unor reguli clar stabilite;
- modele mixte, care combină o etapă de verificare a eligibilității (screening) cu o etapă de vot sau consens;
- în unele cazuri, mecanisme de validare sau facilitare, în care o structură neutră (de exemplu, un secretariat sau un grup mixt) asigură conformitatea procesului cu regulile stabilite.

Doamna Crețu a subliniat că, indiferent de modelul ales, esențial este ca procesul să fie construit în jurul unor principii clare, recunoscute la nivelul OGP.

În primul rând, a evidențiat importanța clarității regulilor de la începutul procesului, astfel încât toți participanții să cunoască etapele, criteriile și mecanismele aplicabile. Lipsa unor reguli bine definite sau ambiguitatea acestora poate genera incertitudine și poate afecta percepția asupra corectitudinii procesului.

În al doilea rând, a insistat asupra integrității mecanismului de selecție, subliniind că instrumentele utilizate trebuie să fie suficient de robuste pentru a preveni distorsiuni ale rezultatului. În acest sens,

mecanismul tehnic ales trebuie să corespundă scopului procesului și să asigure că rezultatul reflectă, în mod credibil, opțiunile participanților.

Un alt principiu fundamental menționat a fost transparența, care presupune nu doar publicarea rezultatelor, ci și posibilitatea de a înțelege modul în care s-a ajuns la acestea, inclusiv etapele parcurse și criteriile aplicate.

Totodată, doamna Crețu a subliniat importanța incluziunii și reprezentativității, evidențiind că procesele OGP trebuie să asigure participarea unui spectru larg de actori ai societății civile, inclusiv grupuri mai puțin reprezentate sau cu resurse limitate. În acest context, a menționat că există o preocupare constantă la nivel internațional pentru diversificarea participării și evitarea concentrării reprezentării în cercuri restrânse.

În același timp, a atras atenția asupra necesității de a găsi un echilibru între deschidere și rigoare procedurală, subliniind că un proces excesiv de permisiv poate afecta integritatea, în timp ce unul prea restrictiv poate limita participarea.

În final, intervenția sa a accentuat faptul că experiențele naționale diferă, iar astfel de situații sunt frecvente în procesele de dezvoltare instituțională. Din această perspectivă, a sugerat că situația analizată trebuie privită ca o oportunitate de învățare și ajustare a cadrului procedural, în linie cu bunele practici internaționale, astfel încât procesele viitoare să fie mai clare, mai robuste și mai credibile.

IV. Opțiuni analizate privind continuarea procesului

În partea finală a ședinței, discuțiile s-au concentrat asupra identificării unei soluții adecvate în raport cu situația constatată, participanții având ca punct comun de plecare concluzia că procesul de vot a fost afectat de limitări tehnice semnificative, iar rezultatele acestuia ridică interpretări privind credibilitatea, integritatea și veridicitatea rezultatelor.

S-a subliniat, în mod repetat, că mecanismul utilizat nu a permis asigurarea unor condiții suficiente de control asupra modului de exprimare a votului, în special în ceea ce privește posibilitatea votului multiplu. Totodată, caracterul anonim al votului și lipsa colectării unor date tehnice relevante au făcut imposibilă verificarea ulterioară a voturilor sau eliminarea celor exprimate în mod repetat. În acest context, participanții au constatat că nu există o bază tehnică solidă pentru validarea sau corectarea rezultatelor obținute.

Pornind de la aceste constatări, au fost analizate mai multe opțiuni de soluționare.

A fost examinată opțiunea anulării etapei de vot și reluării acesteia în condiții îmbunătățite, cu păstrarea listei de candidați. Această variantă a fost percepută ca o soluție intermediară, care ar permite valorificarea etapelor deja parcurse și ar reduce impactul administrativ al reluării întregului proces. Cu toate acestea, în cadrul discuțiilor s-a evidențiat că, în lipsa unor reguli suficient de clare stabilite de la început și a unui mecanism robust de vot, există riscul ca reluarea votului în aceleași condiții să nu elimine pe deplin problemele identificate. În plus, s-a menționat că încrederea în proces ar putea rămâne afectată dacă nu sunt operate ajustări mai ample.

Cea de a doua opțiune, care a întrunit cea mai largă susținere în rândul membrilor Comitetului, a fost anularea întregului proces de selecție și reluarea acestuia de la zero, în baza unui cadru procedural revizuit. Susținătorii acestei opțiuni au argumentat că o astfel de abordare ar permite restabilirea credibilității procesului și ar elimina orice dubiu privind legitimitatea rezultatului final. În același timp, s-a recunoscut că această soluție implică anumite riscuri, inclusiv reacții critice din partea candidaților sau a altor actori interesați, precum și un potențial impact reputațional pe termen scurt. Cu toate acestea, majoritatea intervențiilor au evidențiat că menținerea unui proces perceput ca fiind afectat ar avea consecințe mai serioase asupra încrederii pe termen lung.

Participanții au înclinat, în majoritate, spre a doua opțiune, considerând că protejarea integrității și credibilității procesului este prioritară.

În paralel cu analiza opțiunilor, participanții au evidențiat necesitatea stabilirii unor pași concreți pentru perioada următoare. În acest sens, s-a subliniat importanța adoptării unei decizii asumate colectiv privind continuarea sau reluarea procesului. De asemenea, a fost reiterată necesitatea revizuirii cadrului procedural, inclusiv prin introducerea unor prevederi clare referitoare la etapele de selecție, verificarea eligibilității candidaților și organizarea procesului de vot.

S-a accentuat, în mod deosebit, necesitatea instituirii unei etape distincte de evaluare a eligibilității înainte de vot, precum și definirea unor reguli explicite privind exprimarea votului, astfel încât să fie prevenite situațiile de vot multiplu. Totodată, participanții au subliniat importanța selectării unui instrument tehnic adecvat, care să corespundă cerințelor procesului și să fie testat în prealabil.

Un alt element considerat esențial a fost revizuirea regulamentului Comitetului de coordonare, prin includerea unor prevederi detaliate privind procedura de selecție a reprezentanților societății civile, în vederea asigurării unei aplicări coerente și previzibile în viitor.

Cu majoritatea voturilor membrilor prezenți la ședință a fost decis:

1. Anularea integrală a procedurii de selectare a membrilor din partea societății civile în noua componență a Comitetului de coordonare pentru guvernare deschisă.
2. Stabilirea unui grup de lucru care în termeni restrânși să seteze cadrul procedural necesar pentru desfășurarea unui concurs corespunzător tuturor principiilor OGP discutate, pe care să-l prezinte spre aprobare Comitetului.
3. Actuala componență a Comitetului va continua activitatea, inclusiv pe procesul de cocreare a planului de acțiuni de guvernare deschisă 2026 – 2028.

Copreședinte al Comitetului,
Coordonator proiecte, IDIS „Viitorul”

Diana ENACHI

Copreședinte al Comitetului,
Secretar de Stat al Guvernului

Dan ROTARU

Secretar al Comitetului,
Șef adjunct Direcție, Cancelaria de Stat

Natalia POSTICĂ